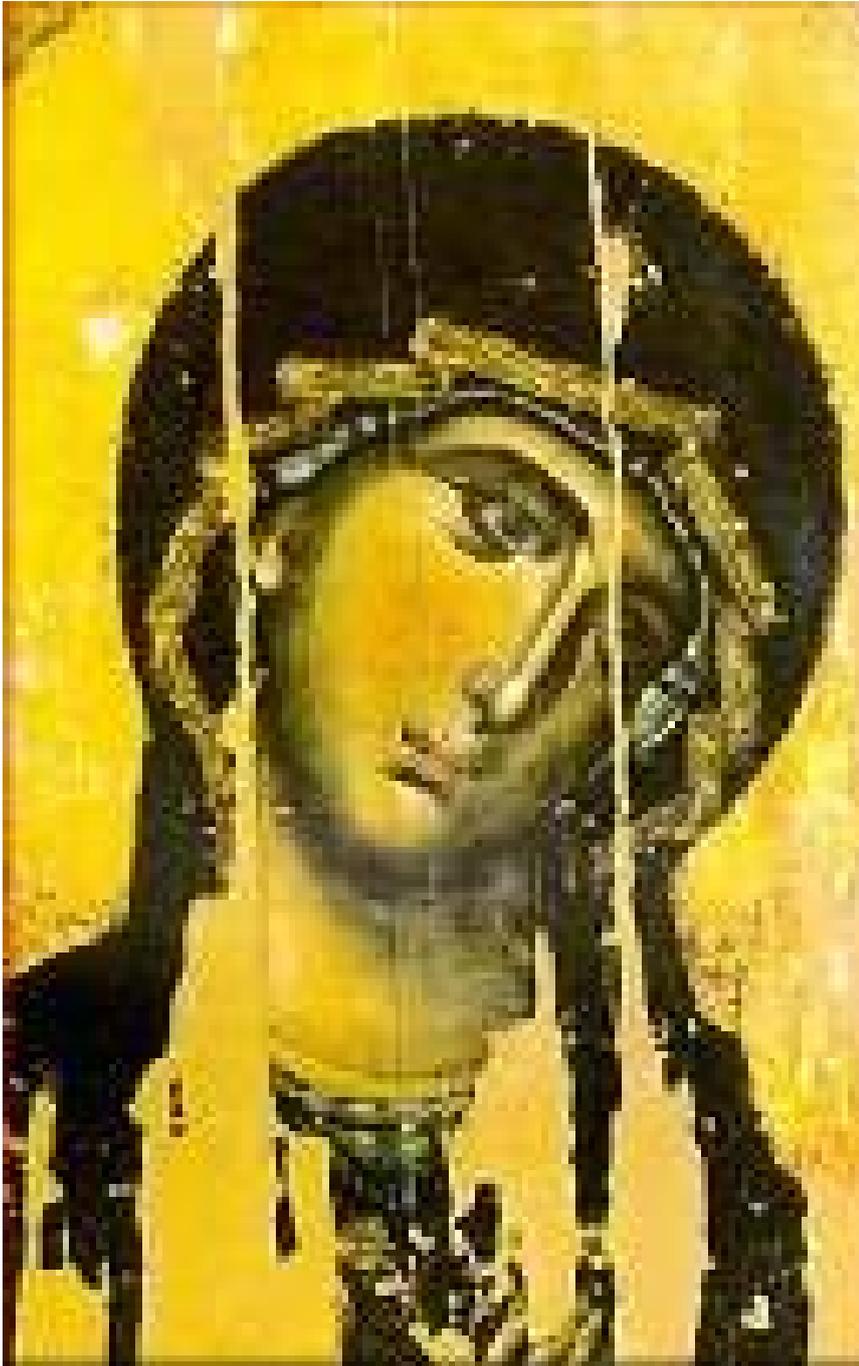

9 Απριλίου 2015

Ο Ακάθιστος Ύμνος

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Από: Παπαρρηγόπουλος, *Ιστορία του Ελληνικού έθνους*, τ. α'-ιστ', εκδ. Γαλαξίας, Αθήνα 1969-72.

[...] Τοιαύτη υπήρξεν η έκβασις της πρώτης πολιορκίας ήν υπέστη η μεγάλη του μεσαιωνικού ελληνισμού πρωτεύουσα· έκβασις αείμνηστος, διότι αν η

Κωνσταντινούπολις υπέκυπτεν εις τους Πέρσας, επειδή μετ' ου πολύ οι Πέρσαι εφάνησαν ανίκανοι ν' αντισταθώσιν εις τους μωαμεθανούς, μετά των Περσών ήθελε και ο ελληνισμός υποκύψει έκτοτε εις τους νέους τούτους πολεμίους, και πιθανώτατα εξαφανισθή από του προσώπου της γης, όπως εξηλείφθη τόντι από των χωρών όσαι κατελήφθησαν έκτοτε υπό των Αράβων ήτοι από της Συρίας, από της Αιγύπτου, από της Μεσοποταμίας. Ενώ λυτρωθείσης ήδη της Κωνσταντινουπόλεως, οι μεν Πέρσαι εδουλώθησαν μετ' ολίγον υπό των μωαμεθανών, αλλ' ο ελληνισμός αντέσχεν έτι εις αυτούς επί 800 και επέκεινα ενιαυτούς.

Και απέβαλε μεν επί τέλους την πολιτικήν ανεξαρτησίαν, διά του τουρκικού μωαμεθανισμού, αλλά διέσωσε την εθνικήν ύπαρξιν, διότι ο τουρκικός μωαμεθανισμός απέβη πολύ ολιγώτερον του αραβικού καταστρεπτικός των εθνοτήτων. Όθεν εάν σήμεραν υπάρχει ελληνισμός, τούτο οφείλεται κατά πρώτον λόγον εις την ματαίωσιν της πρώτης ταύτης υπό των βαρβάρων πολιορκίας της Κωνσταντινουπόλεως. Το δε γεγονός τούτο συνδέεται και άλλως μετά του παρόντος ημών βίου. Είπομεν ήδη ότι τότε αντήχησε κατά πρώτον η λέξις παληκάρια, ήτις έμελλε ν' αποβή τοσούτον ένδοξος επί του νεωτέρου ελληνισμού. Πλην τούτου, τότε ωσαύτως ο βασιλεύς Ηράκλειος, επί τη προτάσει του πατριάρχου Σεργίου, αναλογιζόμενος μεν τον έσχατον κίνδυνον εκ του οποίου απηλλάγη το έθνος, ανταποκρινόμενος δε εις τα αισθήματα του λαού και του στρατού, οίτινες δεν ηγωνίσθησαν τοσούτον γενναίως ειμή πεπειθότες εις την προστασίαν της πολιούχου Παναγίας Θεοτόκου, ενέκρινεν εις δήλωσιν αϊδίου προς αυτήν ευγνωμοσύνης, την καθιέρωσιν της Ακολουθίας του Ακαθίστου Ύμνου, ήτις μέχρι της σήμεραν τελείται παρ' ημών την Παρασκευήν της Ε' εβδομάδος της μεγάλης τεσσαρακοστής, και εις την οποίαν προσετέθη βραδύτερον η μνήμη των δύο πολιορκιών, καθ' ας οι Άραβες τοσούτον γενναίως απεκρούσθησαν εκ της πρωτεύουσας εκείνης. Τις Έλλην δεν γνωρίζει τον ύμνον τον κατά την Ακολουθίαν ταύτην ψαλλόμενον εκ διαλειμμάτων εις τιμήν της ιδιαζούσης προστάτιδος του χριστεπωνύμου πληρώματος;

Τή υπερμάχω στρατηγώ τα νικητήρια!

Ως λυτρωθείσα των δεινών, ευχαριστήρια

Αναγράφω Σοι, η πόλις Σου, Θεοτόκε,

Αλλ' ως έχουσα το κράτος απροσμάχητον

Εκ παντοίων με κινδύνων, ελευθέρωσον,

Ίνα κράζω Σοι χαίρε νύμφη ανύμφευτε.

Τις Έλλην δεν ακούει κατ' έτος μετά κατανύξεως βαθείας τους χαιρετισμούς εκείνους, εν οίς η ζωηροτέρα φαντασία και η ευλαβεστέρα αγάπη επεσώρευσαν όλας τας δυνατάς διαδηλώσεις της αφοσιώσεως προς την σώτειραν του έθνους ημών, και της βασιλείας, και της εκκλησίας;

Χαίρε, της Εκκλησίας ο ασάλευτος πύργος·

Χαίρε, της βασιλείας το απόρθητον τείχος·

Χαίρε, δι' ης εγείρονται τρόπαια·

Χαίρε, δι' ης εχθροί καταπίπτουσιν.

Ίσως τινές εξ εκείνων όσοι αξιούσι να καθυποβάλλωσι τα πάντα εις την στάθμην της λεγομένης αυστηράς λογικής παρατηρήσωσιν, αφορώντες μάλιστα εις τα παρ' άλλοις έθνεσι συμβαίνοντα, ότι αι δοξολογίαι εκείναι και δεήσεις, ήτο ευλογώτερον ν' απευθύνωνται προς το υπέρτατον Όν, προς τον Παντοδύναμον Θεόν μάλλον ή προς εν των κτισμάτων Αυτού, έστω το κτίσμα τούτο και αυτή η μήτηρ του Σωτήρος Ημών Ιησού Χριστού. Οι σοφοί ούτοι άνθρωποι ειμπορούν να ειξεύρωσι πολλά πράγματα, αλλ' αγνοούσιν ότι ολίγοι τνές λόγιοι δεν αποτελούσιν έθνος, αγνοούσιν ότι όλα τα έθνη δεν επλάσθησαν ομοιοειδή το ήθος, προ πάντων δε αγνοούσι τα μυστήρια της ευπαθούς των μεσημβρινών εθνών καρδιάς, υφ' ων καθοδηγουμένη η θρησκεία ημών έθετο την γέφυραν την μετάγουσαν τους εκ γης προς ουρανόν. Και εκκαλώ λοιπόν την κρίσιν της ξηράς αυτών λογικής εις τας καρδιάς όλων όσοι αναγινώσκουσι την παρούσαν ιστορίαν, ανδρών και γυναικών, πρεσβυτέρων και νεωτέρων. Τις εξ υμών, εν ημέραις θλίψεων, εν στιγμαίς οδύνης, δεν εστέναξεν επικαλούμενος το άγιον της μητρός αυτού όνομα; Της μητρός, και ουχί ετέρου τινός των φιλτάτων· διότι ηγαπήθητε βεβαίως εν τω κόσμω τούτω υπό του πατρός· ηγαπήθητε υπό των αδελφών, των συζύγων, των τέκνων, των φίλων· και ίσως υπήρξατε το αντικείμενον της λατρείας εκείνης ήτις είναι το τρικυμιωδέστεον άμα και το μάλλον εφήμερον των ανθρωπίνων αισθημάτων. Ποτέ όμως δεν ηγαπήθητε ουδέ θέλετε αγαπηθή όσον υπό της μητρός υμών. Όλαι αι μελωδίαι των διαφόρων της αγάπης ειδών συναρμολογούνται εις μίαν ουρανίωνα αρμονίαν εντός της καρδιάς της μητρικής· και αν υπάρχη επί της γης ταύτης η αγάπη περί ης ο απόστολος Παύλος είπεν ότι είναι μείζων της γνώσεως, μείζων της ελπίδος, μείζων της πίστεως, είναι η αγάπη η μητρική. Εκ τούτου η κραυγή της συνειδήσεως ημών η επικαλουμένη την αρωγήν εκείνην και την ευλογίαν επί πάσης υπερβαλλούσης της ψυχής ή του σώματος αλγηδόνοσ. Αλλ' η δέσποινα η τον Σωτήρα της ανθρωπότητος τέξασα, η μήτηρ της ζωής, όπως ονομάζει αυτήν

η Εκκλησία, τί άλλο είναι ή η πνευματική όλου του χριστεπωνύμου πληρώματος μήτηρ; Τι δε συμφωνότερον προς τας ορμάς της ανθρωπίνης καρδιάς ή το να προσφεύγωμεν εις την μεσιτείαν, την προστασίαν, τας πρεσβείας της μητρός εκείνης ίνα είτε δηλώσωμεν την ευγνωμοσύνην ημών εις το Υπέρτατον Ον, είτε εξειτηθώμεν την παντοδύναμον αυτού αντίληψιν. Οι άνθρωποι του βορρά, οι έχοντες την λογικήν δύναμιν κρείττονα της φανταστικής, και ολιγώτερον υποκείμενοι όντες εις την επίδρασιν του περί αυτούς αισθητού κόσμου, ουδενός τωόντι δέονται του μεσάζοντος ίνα έλθωσιν εις σχέσιν προς τον Θεόν. Αλλ' οι κάτοικοι της μεσημβρίας, των οποίων ζωηροτέρα μεν είναι η φαντασία, η δε καρδιά ευπαθεστέρα, ούτω πως επλάσθησαν ώστε να έχωσι χρείαν οικείων τινών αισθημάτων, ίνα δι' αυτών και ως διά κλίμακος, αναβιβασθώσι μέχρι του Υπερτάτου Όντος. Μη επιχειρώμεν λοιπόν ν' ανατρέψωμεν, διά της μικράς ημών σοφίας, τους μεγάλους της φύσεως νόμους· μη επιβάλλωμεν χείρα ιερόσυλον επί τας πατρίους παραδόσεις, οι νήπιοι ημείς, οι χθες και πρώην ψηφίσαντες ποικίλας τελετάς και δοξολογίας, αίτινες ήνηθησαν και απήνηθησαν ως ο χόρτος του αγρού, ο σήμερον ων και αύριον εις κλίβανον βαλλόμενος, ενώ τα ιδρύματα των αιιδίμων ημών βασιλέων κατίσχυσαν τσοσούτων αιώνων και τσοσούτων πολιτικών μεταβολών! Τωόντι, αφ' ης ημέρας ο Ηράκλειος καθιέρωσε την ακολουθίαν του Ακαθίστου Ύμνου, παρήλθον υπέρ τα 1200 έτη· το ανατολικόν κράτος ηκρωτηριάσθη, διεμελίσθη, κατέπεσεν, ανωρθώθη, πάλιν κατέπεσεν· εις δε τους καθ' ημάς χρόνους πάλιν τμήμα τι αυτού ανέκτησε την πολιτικήν ανεξαρτησίαν· αλλά και τοι επήλθον έκτοτε τσοσαύται μεταβολαί, και τοι παρήλθον έκτοτε τσοσούτοι αιώνες, μέχρι της σήμερον, εις πάσαν ελληνικήν χώραν, εις Αθήνας και εις Κωνσταντινούπολιν, εις Θεσαλονίκην και εις Σμύρνην, εις Κρήτην και εις Χίον, το εσπέρας της Παρασκευής της Ε' εβδομάδος της μεγάλης τεσσαρακοστής, η Ακολουθία του Ακαθίστου Ύμνου δεν παύει αναπέμπουσα προς τον Ύψιστον αίινους ευγνωμοσύνης επί τη σωτηρία του ελληνισμού, δεν παύει ενούσα πνευματικώς ό,τι διέσπασεν η βία, δεν παύει πληρούσα τας καρδιάς ημών ελπίδων περί αισιωτέρου μέλλοντος.

Πηγή: agiameteora.net